

DEMARC

DIASPORA
EMERGENCY ACTION
& COORDINATION

تلاش‌ها برای مشارکت دیاسپورا در افغانستان بررسی واقعی

این بررسی بین تاریخ 15 اگست الی 31 سپتمبر 2021 راه اندازی گردیده است

تیم های تحقیقاتی برنامه اقدامات و هماهنگی عاجل دیاسپورا (DEMARC) و Meraki Labs از اعضای جوامع دیاسپورا در داخل افغانستان و گوشه های مختلف جهان و نمایندگان برنامه دیاسپورا شورای پناهندگان دنمارک (DRC) که وقت گرانبهای خویش را صرف ارائه معلومات و در میان گذاشتن اندوخته ها و تجارب ارزشمند خویش نموده اند، ابراز امتنان و قدردانی می نمایند.

راه اندازی این بررسی واقعی به همکاری وزارت امور خارجه دنمارک (DANIDA) و حمایت سخاوتمندانه مردم امریکا از طریق اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا (USAID) امکان پذیر شده است. مسئولیت محتویات آنرا شورای پناهندگان دنمارک (DRC) که از برنامه اقدامات و هماهنگی عاجل دیاسپورا (DEMARC) نمایندگی می کند، بر عهده می گیرد و لزوماً بازتاب دهنده دیدگاه های اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا (USAID) یا دولت ایالات متحده امریکا نمی باشد.

خلاصه

به تاریخ 16 اگست 2021 طالبان تسلط کامل خویش بالای افغانستان را اعلام نمودند. کنترل طالبان زمینه را برای گفتمان های داغ عامه پیرامون دو دهه جنگ، پیامد های ناگوار بشردوستانه خروج ناگهانی نیرو های خارجی و آینده زنان و جامعه مدنی در افغانستان فراهم نمود. در حال حاضر نقش دیاسپورا افغان متحول است. رسانه ها از نهاد های دیاسپورا مطالبه نموده اند تا راجع به وضعیت سیاسی و حقوق بشر تبصره نموده و همزمان با آن پیامد های فردی و مسلکی واقعیت جدید سیاسی را به بررسی بگیرند. با توجه به وضعیت متحول افغانستان، برنامه اقدامات و هماهنگی عاجل دیاسپورا (DEMARC) و برنامه دیاسپورا شورای پناهندگان دنمارک (DRC) مشترکاً یک بررسی واقعی (RTR) را راه

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK
Danida

اندازی نمودند، تا نقش مشارکت دیاسپورا را در عواقبی که بلافاصله پس از تسلط کامل طالبان بالای افغانستان رونما خواهند گردید، مورد بررسی قرار دهند. بررسی واقعی (RTR) از سه هدف ذیل برخوردار بوده است: (1) ارزیابی اقداماتی که نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) در عرصه دادخواهی، ایجاد ائتلاف و مشارکت مستقیم انجام داده اند. (2) ارزیابی تغییرات در پویایی دیاسپورا پس از تسلط طالبان و بررسی ماهیت تغییرات متذکره. (3) ریکارد نمودن اینکه تغییرات مرتبط به پویایی چگونه منتج به نتایج و اقدامات ملموس شده اند.

به منظور جلب مشارکت نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) در بحران سیاسی جاری، روند بررسی واقعی (RTR) دو رویکرد اساسی را جهت جمع آوری اطلاعات / آمار مدنظر گرفته است. رویکرد نخست عبارت از نظارت از رسانه های آنلاین می باشد که از تاریخ 15 اگست الی 31 سپتمبر 2021 از تقریباً 60 نهاد دیاسپورای افغان (ADOs) در اروپا 26 نهاد، در امریکای شمالی 21 نهاد، در کشور های همسایه افغانستان 9 نهاد، در استرالیا 5 نهاد و یک سازمان جهانی صورت گرفته است. رویکرد متذکره شامل بررسی یومیه دیدگاه های آنلاین دیاسپورا، رویداد ها، و صفحات جمع آوری مساعدت های مالی از طریق 100 حساب در رسانه های اجتماعی بوده است. جهت فراهم نمودن فرصت های بیشتر، مصاحبه ها با اطلاع دهندگان کلیدی نیز انجام یافته اند که متشکل از نمایندگان ده نهاد دیاسپورای افغان (ADOs) و کارمندان برنامه دیاسپورا شورای پناهندگان دنمارک (DRC) می باشد.

نهاد های دیاسپورای افغان عمدتاً در چه نوع اقدامات نقش ایفا نموده اند؟

- قبل از آنکه طالبان کابل را تحت کنترل خویش درآوردند، اکثریت نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) که در این مطالعه مدنظر گرفته شده بودند، عمدتاً در بخش های ادغام، فرهنگ، دادخواهی، مساعدت های حقوقی، حمایت از اسکان مجدد، و آموزش فعالیت می نمودند و تمرکز عمده آنها بالای جوامع دیاسپورا در کشور های بود که در آن مقیم بودند. شایان تذکر است که نهاد های دیاسپورای افغان در عرصه های مختلف مساعدت های بشردوستانه و حمایت های انکشافی در افغانستان نیز فعالیت دارند.
- به همین ترتیب، نهاد های که در آن بررسی انجام یافت از لحاظ تاریخ تأسیس نیز از همدیگر تفاوت داشتند و در میان آنها نهاد های که بیش از 25 سال خدمات عرضه نموده بودند و نهاد های که به تازگی به منظور رسیدگی به بحران سیاسی اخیر ایجاد گردیده بودند، وجود داشتند.
- به صورت عموم، نهاد های دیاسپورا در ایالات متحده امریکا و کانادا در مقایسه با نهاد های مقیم کشور های اروپایی، با وجود تعداد نسبتاً اندک نهاد های مقیم کشور های امریکای شمالی که در این گزارش تحت پوشش قرار داده شده اند، از حضور آنلاین نیرومندتر برخوردار بودند. اما، در مورد نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) مقیم کشور های همسایه افغانستان باید گفت که آنها گزارشات و اطلاعات تازه را در مورد فعالیت های خویش در اختیار قرار ندادند، که عمدتاً ناشی از محدودیت ساحه فعالیت و حساسیت های سیاسی در کشور های که در آن حضور داشتند، بوده است.

پس از تسلط طالبان کدام تغییرات در پویایی دیاسپورا رونما گردیده اند و از چه نوع ماهیت برخوردار بوده است؟ نتایج ملموس این تغییرات به شمول دادخواهی، ایجاد ائتلاف و مساعدت های مستقیم کدام ها بوده اند؟

تمام نهاد های دیاسپورا که با آنها مصاحبه صورت گرفته است، عمدتاً پس از چیره شدن طالبان بالای افغانستان، در ساحات تمرکز و یا رویکرد خویش تغییرات وارد نموده اند. تغییرات عمده نهاد های که از قبل ایجاد شده و حضور فعال داشتند، عبارت از تمرکز بالای ساحات جدید و یا تلاش ها برای تسریع فعالیت های شان بوده است. نهاد های که قبل از رویداد های اخیر در افغانستان به صورت عموم غیرفعال بوده اند، بلافاصله منابع خویش را بسیج نموده اند تا بتوانند مساعدت های بیشتری برای نیازمندان فراهم نمایند. وارد نمودن تغییرات در ساحه تمرکز و رویکرد ها توأم با برخی چالش های عملی و تدارکاتی بوده اند که عمدتاً با وضعیت سیاسی متحول پیوند داشته است.

دادخواهی و بلند بردن سطح آگاهی

- یافته های نظارت آنلاین حاکی از اینست که بیشترین مطالب پست شده 48 درصد نهاد ها در مورد کمپاین های دادخواهی و بلند بردن سطح آگاهی جاری صورت گرفته اند.
- نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) در شهر های مختلف جهان تظاهراتی را نیز راه اندازی نمودند، که معمولاً از پیام های واحد و یکپارچه برخوردار بودند، مانند تظاهرات تحت عنوان همبستگی بین المللی که توسط جامعه دیاسپورا به تاریخ 28 اگست 2021 سازماندهی گردید. به وضاحت دیده شد که میان نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) که قبلاً با همدیگر کار نمی کردند، همکاری و هماهنگی خوب وجود داشت.
- چهره های شناخته شده دیاسپورای افغان و نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) گزارشات متعددی را پیرامون اوضاع کنونی افغانستان ارائه نمودند، تا نگرانی های جوامع خویش را در کشور های که در آن مقیم هستند به گوش جهانیان برسانند.
- یادداشت های رسمی و نامه های سرگشاده عنوانی رهبران سیاسی و سازمان ملل متحد پیرامون دفاع از حقوق مردم افغانستان، اسکان مجدد، مساعدت های بشردوستانه، دیپلماسی و حقوق بشر فرستاده شدند.
- نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) در کشور های امریکای شمالی، اروپا و استرالیا گزارش داده اند که مستقیماً با نمایندگان و سیاسیون خویش در کشور های که در آن مقیم هستند، در تماس اند. همچنین آنها از روش های کمپاین آنلاین مانند هشتگ ها مانند کمپاین #ActionForAfghanistan استفاده اعظمی نموده اند.
- نشست ها و گفتمان های آنلاین و حضوری با اشتراک بازیگران افغان و غیرافغان و کارشناسان عرصه های مختلف پیرامون موضوعات متعدد که وضعیت کنونی افغانستان و نتایج احتمالی حاکمیت طالبان را به بررسی می گرفت، راه اندازی گردیده اند.

بسیج مساعدت های مالی اضطراری

- کمپاین های جمع آوری مساعدت های مالی اضطراری 15 درصد مشارکت آنلاین را تشکیل می دهند.
- در هفته های اخیر که طالبان کابل را تسخیر نمودند، نهاد های دیاسپورای افغان تلاش به خرچ دادند تا بیشتر بالای فعالیت های جمع آوری مساعدت های مالی تمرکز نمایند. که تقریباً 200 کمپاین مرتبط به افغانستان تحت عنوان GoFundMe را دربر داشت، اما از این میان صرف 14 کمپاین آن به عنوان کمپاین های جمع آوری مساعدت های مالی راه اندازی شده توسط نهاد دیاسپورای افغان (ADO) رسماً ریکارد شده اند.
- در جریان مرحله نظارت آنلاین مطالعه مذکور، فعالیت های جمع آوری مساعدت های مالی 26 نهاد مختلف ریکارد گردیده اند، که بیش از نصف آنها از خدمات تمویل جمعی آنلاین استفاده به عمل آورده اند.
- کمپاین های که بیشتر مؤفقیت آمیز بودند، عمدتاً از یک ستراتیژی تبلیغاتی نیرومند برخوردار بودند و بیشتر بالای این تمرکز داشتند که بودجه مذکور در کجا به مصرف برسد. قابل یاد آوریست که این روند توأم با پیگیری دقیق و همه جانبه اطلاعات و معلومات تازه توسط نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) سازماندهی کننده کمپاین ها بود.

مساعدت مستقیم

- گزارشات مرتبط به فعالیت های که بالای ارائه خدمات مستقیم برای مردم افغانستان متمرکز اند، استقبال از افغان های تازه جابجا شده، و راه اندازی جلسات آگاهی دهی برای پناهجویان و تمویل کنندگان، 24 درصد مشارکت رسانه های اجتماعی را به خود اختصاص داده اند.
- نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) با وجود مواجه بودن با چالش های جدی، به روند فراهم ساختن مساعدت های مستقیم برای هزاران تن از افراد آسیب پذیر ادامه داده اند، هرچند عده کثیری از نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) به این باور بوده اند که در میان گذاشتن معلومات راجع به خدمات ارائه شده در افغانستان ممکن داوطلبان و یا افراد متأثر شده از منازعات و بیجا شده گانی را که به آنها خدمات عرضه می شوند، به مخاطره بیاندازند، بنأ از پخش معلومات عامه تازه خودداری نموده اند.
- از دست دادن دسترسی به داوطلبان و حسابات بانکی آنها در داخل کشور به گونه قابل ملاحظه توانایی آنها را برای ارائه خدمات با مشکل روبرو ساخته است. با وجود موانع یاد شده، نهاد های متعدد دیاسپورا روش های بدیل را برای ادامه خدمات خویش در چندین ولایات افغانستان روی دست گرفته اند.
- نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) به اندازه کافی مساعی به خرچ داده اند تا روند اسکان مجدد و استقبال از افغان های تازه انتقال شده را در کشور های که در آن مقیم هستند، تسهیل بخشند.

حسابدهی

- با در نظر داشت اینکه فعالیت های شماری زیادی از نهاد های دیاسپورا متکی به کمک های حق العضویت می باشند، سلسله مراتب گزارشدهی میان تمویل کنندگان و دریافت کنندگان خدمات همواره مشخص نیست.
- نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) تلاش نموده اند تا از طریق راه اندازی جلسات سوال و جواب و پخش معلومات تازه، که گاهی اوقات توأم با معلومات در مورد موقعیت، تصاویر و ویدیو های فعالیت های شان بوده اند، خلأ های حسابدهی را پر نمایند.
- سطوح مراقبت های انجام شده توسط نهاد های مختلف دیاسپورای افغان (ADOs)، در پیوند با حفظ هویت افراد متأثر شده از منازعات و بیجا شده گان که برای آنها خدمات ارائه می نمودند، نیز از همدیگر متفاوت بوده اند.

هماهنگی

- نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) فعالانه تلاش نموده اند تا ائتلاف های جدید دارای اهداف مشترک را با سایر نهاد های دیاسپورای افغانستان (ADOs) شکل دهند.
- تماس ها و جلسات هماهنگی آنعده نهاد های که از قبل با هم مشترکاً فعالیت می نمودند، انتظام و انسجام بیشتر کسب نموده است. اما، تمام نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) قادر به ادامه این کار نبوده اند. برخی از آنها برای اینکه بتوانند ائتلاف های ایجاد شده را فعال نگهدارند، از اکنون با مشکلات متعدد روبرو اند.
- نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) از تجارب هماهنگی متفاوت برخوردار اند. امکان دارد نهاد های کمتر فعال در شناسایی سایر نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) که با آنها هم نظر اند، به مشکل روبرو شوند.
- طوری به نظر می رسد که ایجاد ائتلاف های جدید از طریق ارتباطات انفرادی اعضای نهاد دیاسپورای افغان (ADO) صورت گیرد.

توصیه ها

- برنامه های آموزشی ارزیابی سازمانی خودی را راه اندازی نمایید. جهت تسهیل بخشیدن مشارکت مؤثر متقابل میان نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs)، مشخص ساختن و وضاحت دادن در مورد نقاط قوت و ساحاتی که به بهبود نیاز دارند، از اهمیت به سزایی برخوردار می باشد.
- رویداد ها را طوری سازماندهی نمایید که اهداف مشخص داشته باشند. رویداد های ایجاد و گسترش شبکه ها معمولاً برای نهاد های جوانتر که عمدتاً به دنبال معرفی خود و شناسایی متحدان اند، از ارزش بیشتر برخوردار اند.
- از طریق سهیم ساختن تمویل کنندگان ذیربط، از ایجاد و تقویت ائتلاف ها در کشور های که در آن مقیم هستید، حمایت همه جانبه نمایید. همچنان با توجه به چالش ها و فرصت های موجود، هماهنگی در شرایط و ساحات عملیاتی مشترک می تواند از طریق تمرکز بالای ائتلاف ها در سطح کشور به عوض ائتلاف های منطقوی و جهانی، بیشتر ممد واقع شوند.
- برنامه های کوتاه مدت و هدفمند آموزش از راه دور را به منظور تقویت پروفایل آنلاین آنها روی دست گیرید. آنعده نهاد های دیاسپورای افغان (ADOs) که فاقد منابع اختصاصی و یا داخلی اند نیز می توانند از رهنمود های عمومی بهره مند شوند.
- اسناد مهم مرتبط به برنامه اقدامات و هماهنگی عاجل دیاسپورا (DEMARC) را به زبان های فارسی / پشتو ترجمه نمایید. ترجمه اسناد را می توان به مواد آموزشی و گزارشات مختصر، محدود نمود.
- برنامه های آموزشی جامع مدیریت مالی را راه اندازی نمایید. مدیریت مالی نامناسب می تواند یکی از عوامل کلیدی باشد که نهاد های غیرانتفاعی را به ورشکستگی روبرو سازد. مسایل مانند حسابدھی، کاهش خطرات مالی و مدیریت سرازیر شدن مساعدت های مالی احتمالی، باید در صدر اولویت های آموزشی تان قرار داشته باشند.